

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 11912
Tarih : 15.05.2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Engelli Bireylerin Erişilebilir Teknolojik Donanıma Vergisiz Erişimi Hakkında Kanun Teklifi
gerekçesiyle birlikte ekte sunulmuştur.

Ceylan AKÇA CUPOLO

Diyarbakır Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe
Tarih: 21-5-2025	Esas No: 2/3128

No: 1630548
16 Mayis 2025
TBMM GENEL BAKAR

Numara:
16 Mayis 2025
KANUNLAR VE KARAR ASKILIGI

GEREKÇE

Bilindiği üzere engelli bireylerin yaşama tam ve eşit katılımını güvence altına alan ve Türkiye'nin de taraf olduğu Birleşmiş Milletler Engelli Hakları Sözleşmesi (CRPD), Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (AİHS) ile Avrupa Sosyal Şartı gibi çok sayıda uluslararası belge mevcuttur. İç hukuk açısından ise Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 10. maddesi, devletin engelli bireylerin toplumsal yaşamın her alanına katılımını sağlamak ve fırsat eşitliğini temin etmekle yükümlü olduğunu açıkça ortaya koymaktadır.

Engel gruplarına göre değişmekle birlikte, teknolojik gelişmeler; görme, işitme, dil-konuşma ve ortopedik engelli bireylerin toplumsal hayata katılımını kolaylaştıran hayati araçlar sunmaktadır. Görme engelliler için *sesli ekran okuyucular, braille ekranlar, kabartmalı haritalar, sesli saatler, navigasyon cihazları, sesli tartı ve termometreler*; işitme engelliler için *işitme cihazları, koklear implantlar, yazılı/senkron altyazı sistemleri, görüntülü haberleşme uygulamaları*; dil ve konuşma engelliler için *alternatif iletişim cihazları (AAC), konuşma sentezleyicileri*; ortopedik engelli bireyler için ise *motorlu tekerlekli sandalyeler, otomatik yatak sistemleri, çevresel kontrol üniteleri, ergonomik bilgisayar aksesuarları* gibi **teknolojik araçlar, bireylerin bağımsız yaşam sürmeleri ile temel hak ve hizmetlere erişimleri açısından vazgeçilmezdir.**

Ancak bu cihazların büyük çoğunluğu yüksek teknoloji ürünleri olup, ithalata dayalı üretim yapısı nedeniyle yüksek döviz kurları ve yine yüksek vergilerden etkilenmektedir. Sosyal güvenlik desteklerinin yetersizliği ve engelli bireyler arasındaki yüksek işsizlik oranı da dikkate alındığında, bu araçların serbest piyasa koşullarında edinilmesi çoğu zaman imkânsız hâle gelmektedir. Bu durum, engelli bireylerin **sadece fiziksel değil aynı zamanda dijital ve teknolojik bir eşitsizliğe de maruz kalmalarına** yol açmaktadır.

Bu çerçevede hazırlanan “**Engelli Bireylerin Kolaylaştırıcı Teknolojik Araçlara Erişiminin Kolaylaştırılmasına Dair Kanun Teklifi**”, tüm engel gruplarındaki bireylerin, yaşamsal nitelikteki teknolojik cihazlara beş yılda bir vergiden muaf şekilde erişim hakkını yasal güvence altına almayı amaçlamaktadır. Bu düzenleme ile hem Anayasa'nın eşitlik ve sosyal devlet ilkeleri doğrultusunda hareket edilmesi sağlanacak hem de engelli bireylerin kamusal hayatta, eğitimde, istihdamda ve dijital dünyada eşit yurttaşlar olarak yer almalarının önü açılacaktır. Yalnızca bireysel bir kolaylaştırma değil, toplumsal bütünleşmenin ve hak temelli bir sosyal politikanın da parçası olarak bu düzenlemeye ihtiyaç duyulmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1:

Engelli bireylere — görme, işitme, ortopedik ve dil-konuşma engelli grupları dâhil olmak üzere — beş (5) yılda bir defaya mahsus olmak üzere, erişilebilirlik özellikleri bakımından öne çıkan yardımcı ve destekleyici teknolojilere sahip cihazları **KDV ve ÖTV'den muaf şekilde** edinme hakkı tanınmaktadır. Bu kapsamda, **sesli ekran okuyuculara sahip mobil cihazlar, işitme cihazları, konuşma sentezleyicileri, alternatif iletişim cihazları (AAC), motorlu tekerlekli sandalyeler, ergonomik bilgisayar ekipmanları** gibi temel teknolojik araçlar yer almaktadır. Bu haktan yararlanabilmek için engellilik durumunun resmî sağlık kurulu raporuyla belgelenmiş olması gerekmektedir.

Madde 2:

Vergi muafiyeti yalnızca söz konusu cihazların temel, erişilebilirliği sağlayan işlevsel modellerine uygulanır. Lüks tüketim niteliği taşıyan üst segment modeller, dekoratif aksesuarlar ve engellilikle doğrudan ilişkili olmayan ürünler bu kapsamın dışındadır.

Madde 3:

Bu yasa kapsamında edinilen cihazların, fahiş fiyatlı ikinci el ticarete konu edilmesi engellenmiştir.

Madde 4:

Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 5:

Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

ENGELLİ BİREYLERİN ERİŞİLEBİLİR TEKNOLOJİK DONANIMA VERGİSİZ ERİŞİMİ HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı; engelli bireylerin yaşama tam ve eşit katılımlarını kolaylaştırmak üzere, destekleyici ve erişilebilir teknolojik araçlara erişimlerinin önündeki ekonomik engelleri kaldırmaktır.

(2) Bu Kanun ile, görme, işitme, ortopedik ve dil-konuşma engelli bireylere, beş yılda bir defaya mahsus olmak üzere, erişilebilirlik özellikleri bakımından öne çıkan destekleyici teknolojik cihazları KDV ve ÖTV'den muaf olarak edinme hakkı tanınır.

(3) Bu haktan yararlanacak bireylerin engel durumlarını resmî sağlık kurulu raporuyla belgelendirmeleri zorunludur.

MADDE 2- Vergi muafiyeti yalnızca temel ve işlevsel modeller için geçerlidir. Lüks tüketim niteliği taşıyan üst segment ürünler, engellilikle doğrudan ilişkili olmayan teknolojik aksesuarlar ve tamamlayıcı olmayan ekipmanlar bu kapsamın dışındadır.

MADDE 3- (1) Bu kanun kapsamında edinilen cihazlar, edinim tarihinden itibaren üç yıl boyunca devredilemez, satılamaz.

(2) Bu süre zarfında satışın veya devrin tespiti hâlinde, cihaz için uygulanan vergi muafiyetleri kullanıcıdan tahsil edilir.

MADDE 4- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.